

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY MIEJSKIEJ PABIANICE NA ROK 2013

I. WSTĘP

Program Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy miejskiej Pabianice na rok 2013 sporządzony został zgodnie z treścią ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 124) oraz z założeniami Krajowego i Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ww. ustawy przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
- 2) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- 3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych,
- 4) nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- 5) zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerebu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- 6) nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Program Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy miejskiej Pabianice na rok 2013 jest kontynuacją dotychczasowych zadań realizowanych w latach poprzednich. Cele i zadania zawarte w programie zostały opracowane w odpowiedzi na problemy ujęte w raporcie z wykonania za rok 2011 Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2012 oraz na podstawie Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych przeprowadzonej na terenie miasta Pabianice w 2012 roku.

Nadzór nad wykonaniem Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy miejskiej Pabianice na rok 2013 sprawuje Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych oraz Wydział Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Pabianicach.

Realizatorami programu są:

- Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach,
- Miejskie placówki kulturalno – oświatowe,
- Straż Miejska w Pabianicach.

Koordynatorem programu jest pracownik Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej w Pabianicach: pedagog – specjalista ds. narkomanii.

Środki na realizację programu są zabezpieczone w Wydziale Spraw Społecznych i Gospodarczych (Dział 851, Rozdział 85153 § 4300 - zakup usług pozostałych).

II. DIAGNOZA SYTUACJI NA TERENIE GMINY MIEJSKIEJ PABIANICE W ZAKRESIE PROBLEMÓW NARKOTYKOWYCH

Badania diagnostyczne na terenie gminy miejskiej Pabianice zostały przeprowadzone w marcu 2012 roku w ramach Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych.

Głównym celem było zdiagnozowanie skali lokalnych zagrożeń społecznych wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

W badaniu wzięło udział 412 osób dorosłych oraz 1240 dzieci i młodzieży objętych ustawowym obowiązkiem nauki szkolnej.

Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Pabianic

Dorośli mieszkańcy Pabianic wzięli udział w badaniach zrealizowanych przy użyciu standaryzowanego kwestionariusza ankiety, rozdawanego i odbieranego przez ankieterów w miejscach publicznych.

Wyniki badań wskazują, że liczba pabianiczian, którzy próbowali narkotyków, jest ponad dwukrotnie wyższa od wyników analiz ogólnopolskich. Zdecydowana większość badanych (92,1%) uważa, że sprzedaż narkotyków należy kontrolować. Podobna ilość respondentów (93,9%) postuluje za kontrolą i ograniczeniami sprzedaży dopalaczy.

9% badanych kobiet oraz 29,1% mężczyzn wie, gdzie może kupić narkotyki.

Do zażycia narkotyku przyznało się 21 kobiet (9% respondentek) oraz 50 mężczyzn (29,1% respondentów) co w istocie oznacza przyznanie się do czynu karalnego w Polsce.

9,3% respondentów przyznało się do przebywania w pracy pod wpływem alkoholu lub narkotyków natomiast 8,9% deklarowało, że zdarzyło mu się prowadzić samochód pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dzieci i młodzieży z terenu Pabianic

Badania dzieci i młodzieży zostały przeprowadzone metodą audytoryjnej, anonimowej ankiety. Próba z populacji uczniów szkół w Pabianicach objęła 25 klas szóstych szkół podstawowych, 20 klas trzecich szkół gimnazjalnych oraz nie mniej niż po trzy klasy drugie z każdej z sześciu szkół ponadgimnazjalnych.

Przeprowadzone badania wykazują, że spośród ankietowanych miało 12 uczniów szkół podstawowych (2,5%), 106 uczniów pabianickich gimnazjów (25,2%) oraz 106 uczniów szkół ponadgimnazjalnych (31,7%). W przypadku ankietowanych uczniów szkół podstawowych wiek inicjacji narkotykowej wyniósł 9,91 lat, gimnazjalistów – 14,32 lat, a uczniów szkół ponadgimnazjalnych – 15,84 lat. Szczególnie niepokojący jest wysoki odsetek uczniów szkół ponadgimnazjalnych, którzy przynajmniej raz w życiu mieli kontakt z substancjami odurzającymi.

Problem zażywania narkotyków przez młodych ludzi wiąże się ze znajomością sposobów rozpowszechniania ww. substancji w najbliższym otoczeniu. Wyniki badań wykazały, że w szkołach podstawowych 24,6% ankietowanych osób zna co najmniej jedną osobę używającą narkotyków. W szkołach gimnazjalnych w podobny sposób odpowiedziało 64,2% ankietowanych uczniów, zaś w szkołach ponadgimnazjalnych – 62,8% ankietowanych uczniów. Otrzymane rezultaty mogą potwierdzać informacje, że wraz ze wzrostem wieku młodzieży problem narkotykowy staje się znacznie poważniejszy.

Przedstawione wyniki sugerują, że w Pabianicach problem ten jest najbardziej nasilony wśród uczniów uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych, zaś wyniki są zbliżone do wyników badań ogólnopolskich. Według badań ESPAD z 2011 roku, 61,7% gimnazjalistów oraz 70,1% uczniów szkół ponadgimnazjalnych ma wśród swoich przyjaciół osoby, które palą marihuanę lub haszysz, 22,7% gimnazjalistów oraz 22,7% uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklaruje, że ma wśród przyjaciół osoby, które biorą środki uspokajające lub nasenne bez przepisu lekarza, 16,2% gimnazjalistów oraz 18,9% uczniów szkół ponadgimnazjalnych ma wśród przyjaciół osoby, które biorą Ecstasy, zaś 17,5% gimnazjalistów oraz 13,9% uczniów szkół ponadgimnazjalnych

ma wśród przyjaciół osoby używające środków wziewnych.

Jeżeli chodzi o dostęp do narkotyków wśród dzieci i młodzieży uczącej się na poziomie szkoły podstawowej 10,2% ankietowanych uczniów twierdzi, że zakup narkotyków byłby dla nich raczej łatwy lub bardzo łatwy. W gimnazjum w ten sposób odpowiedziało już 24,8% nastolatków, a wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych 25,6% badanych stwierdziło, że zakup narkotyków byłby dla nich raczej łatwy bądź bardzo łatwy. Dość wysoki odsetek uczniów wskazywał, że narkotyki jest trudno kupić, jednak w sytuacji znajomości określonych osób jest to prawdopodobne. Należy zaznaczyć, że spośród badanych 7,1% uczniów szkół podstawowych, 18,8% gimnazjalistów oraz 18,7% uczniów szkół ponadgimnazjalnych uważa, że narkotyk jest towarem takim samym, jak inne towary i nie należy ograniczać handlu nimi.

Blisko połowa ankietowanych uczniów szkół podstawowych, 44,4% ankietowanych gimnazjalistów oraz 42,7% ankietowanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklaruje, że nie posiada wiedzy na temat tego, gdzie można najłatwiej zaopatrzyć się w narkotyki. Uczniowie szkół podstawowych oraz ponadgimnazjalnych jako miejsce, gdzie łatwo można kupić narkotyki najczęściej wskazują dyskotekę (wynik jest zgodny z badaniami ESPAD z 2011 roku) a gimnazjaliści dyskotekę oraz podwórko. Niepokoi informacja, że dla niektórych uczniów miejscem, w którym najłatwiej można kupić narkotyki jest szkoła. Wynik ten wskazuje na potrzebę zwracania większej uwagi przez nauczycieli oraz innych pracowników na to, co się dzieje w szkole.

Jeżeli chodzi o inicjatywę pierwszego kontaktu z narkotykami 85,7% ankietowanych uczniów szkół podstawowych spróbowało narkotyków bez niczyjej namowy, zaś 14,3% ankietowanych uczniów z tej grupy wiekowej zostało namówionych do tego przez znajomych. Wśród gimnazjalistów, którzy wzięli udział w badaniach 77,8% uczniów zrobiło to bez niczyjej namowy, 19,2% zostało namówionych przez znajomych, zaś 3% zostało namówionych przez osobę sprzedającą narkotyki. Wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych, którzy mieli kontakt z narkotykami, większość badanych spróbowała narkotyków z własnej inicjatywy (82,8%), 16,1% uczniów zrobiło to za namową znajomych, zaś 1,1% ankietowanych uczniów z tej grupy wiekowej zostało namówionych przez osobę sprzedającą narkotyki.

Młodzi mieszkańcy Pabianic używali najczęściej substancji psychoaktywnych w czasie wolnym, po lekcjach (57,1% uczniów szkół podstawowych, 49,5% uczniów szkół gimnazjalnych i 40,5% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Pierwszy kontakt z narkotykami w czasie wakacji deklaruje 14,3% ankietowanych uczniów szkół podstawowych, 22,1% ankietowanych gimnazjalistów oraz 33,3% ankietowanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Fakt, że 224 uczniów we wszystkich grupach badanych (18,1% wszystkich badanych uczniów) miało kontakt z narkotykami wskazuje, że problem z narkotykami jest dość poważny wśród młodych mieszkańców Pabianic.

Istotną informacją jest rodzaj substancji odurzających, po które sięgają młodzi ludzie oraz częstotliwości używania tych substancji w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Poniższa tabela zawiera rozkład odpowiedzi na pytanie o rodzaj używanych narkotyków. Procenty odnoszą się do wszystkich badanych uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych (a nie tylko tych, którzy wcześniej deklarowali użycie narkotyku):

Substancja		Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Marihuana lub jej pochodne	Nigdy	99,2%	78,1%	75,1%
	1-2 razy	0,8%	6,4%	9,3%
	3-5 razy	-	3,6%	4,8%
	6-9 razy	-	2,9%	3,6%
	10-19 razy	-	1,9%	2,1%
	20-39 razy	-	2,1%	0,9%
	40 i więcej razy	-	5%	4,2%
Amfetamina	Nigdy	99,8%	95,8%	97%
	1-2 razy	0,2	1,4%	1,8%
	3-5 razy	-	1,7%	0,3%
	6-9 razy	-	0,2%	0,6%
	10-19 razy	-	0,2%	0,3%
	20-39 razy	-	0,2%	-
	40 i więcej razy	-	0,5%	-
LSD	Nigdy	100%	97,9%	98,2%
	1-2 razy	-	1,4%	0,9%
	3-5 razy	-	-	0,3%
	6-9 razy	-	-	-
	10-19 razy	-	0,2%	-
	20-39 razy	-	-	-
	40 i więcej razy	-	0,5%	0,6%
Ecstasy	Nigdy	100%	97,2%	98,2%
	1-2 razy	-	1,9%	1,5%
	3-5 razy	-	0,2%	-
	6-9 razy	-	-	-
	10-19 razy	-	-	-
	20-39 razy	-	0,2%	-
	40 i więcej razy	-	0,5%	0,3%
Środki nasenne	Nigdy	99,2%	94%	97%
	1-2 razy	-	2,4%	0,9%
	3-5 razy	-	0,2%	0,9%
	6-9 razy	0,8%	1,2%	0,6%
	10-19 razy	-	0,5%	0,3%
	20-39 razy	-	0,5%	-
	40 i więcej razy	-	1,2%	0,3%
Środki nasenne + alkohol	Nigdy	99,2%	95,5%	98,5%
	1-2 razy	-	2,1%	0,9%
	3-5 razy	-	1%	0,3%
	6-9 razy	0,8%	0,2%	-
	10-19 razy	-	-	0,3%
	20-39 razy	-	0,5%	-
	40 i więcej razy	-	0,7%	-
Klej, rozpuszczalnik	Nigdy	99,4%	97,9%	99,4%
	1-2 razy	0,4%	1%	0,3%
	3-5 razy	-	0,2%	-
	6-9 razy	-	-	-
	10-19 razy	-	0,2%	-
	20-39 razy	-	0,2%	-
	40 i więcej razy	0,2%	0,5%	0,3%
Sterydy anaboliczne	Nigdy	99,8%	97,8%	99,7%
	1-2 razy	0,2%	0,5%	-
	3-5 razy	-	-	0,3%
	6-9 razy	-	0,5%	-
	10-19 razy	-	0,5%	-
	20-39 razy	-	-	-
Grzyby halucynogenne	Nigdy	99,6%	97,2%	98,5%
	1-2 razy	0,4%	2,1%	1,2%
	3-5 razy	-	0,2%	-
	6-9 razy	-	-	-
	10-19 razy	-	-	-

	20-39 razy	-	-	-
	40 i więcej razy	-	0,5%	0,3%
Kokaina	Nigdy	99,8%	98,8%	97,3%
	1-2 razy	0,2%	0,2%	1,2%
	3-5 razy	-	0,5%	0,9%
	6-9 razy	-	-	0,3%
	10-19 razy	-	-	-
	20-39 razy	-	-	-
	40 i więcej razy	-	0,5%	0,3%
Leki bez wskazań lekarzy	Nigdy	99,8%	90,9%	95,2%
	1-2 razy	0,2%	3,1%	2,4%
	3-5 razy	-	1,2%	0,3%
	6-9 razy	-	1%	0,6%
	10-19 razy	-	1,2%	1,2%
	20-39 razy	-	0,7%	-
	40 i więcej razy	-	1,9%	0,3%

Pozytywną informacją uzyskaną podczas badania są deklaracje większości uczniów, że nie sięgnęliby po narkotyki, nawet gdyby zdarzyła się ku temu okazja. W ten sposób odpowiadało 97,1% uczniów szkół podstawowych, 76% uczniów gimnazjów oraz 78,5% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Informacje te mogą świadczyć o wzroście świadomości związanej ze szkodliwością narkotyków oraz konsekwencjami ich zażywania wśród uczniów w młodszych grupach wiekowych. Należy jednakże zauważyć, że blisko jedna czwarta uczniów szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych deklaruje gotowość do używania narkotyków, gdyby zaistniała ku temu sprzyjająca okazja. Taki wynik wskazuje na potrzebę działań edukacyjnych i profilaktycznych skierowanych do starszych uczniów, których celem byłaby zmiana przekonań młodych ludzi na temat narkotyków.

Rosnącym problemem, z którym boryka się wiele krajów jest dostępność na rynku (mimo głośnej akcji zamknięcia sklepów) produktów nazywanych dopalaczami. Badaniu poddano skalę zjawiska stosowania dopalaczy wśród młodych mieszkańców Pabianic. Spośród badanych dziesięciu uczniów szkoły podstawowej (2,1%) odpowiedziało twierdząco na pytanie o używanie dopalaczy w ciągu swojego życia. W szkołach gimnazjalnych do zażywania dopalaczy przyznało się 64 ankietowanych uczniów (15,2%), zaś w szkołach ponadgimnazjalnych – 53 ankietowanych uczniów (15,9%). Średnia wieku pierwszego kontaktu z dopalaczami wśród badanych wyniosła 10,89 lat w przypadku uczniów szkół podstawowych, 13,89 lat w przypadku gimnazjalistów oraz 15,88 lat w przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Jeżeli chodzi o zróżnicowanie odpowiedzi w zależności od płci, wśród respondentów w szkołach podstawowych kontakt z dopalaczami miało 2% dziewczynek oraz 2,2% chłopców, w gimnazjach kontakt z dopalaczami miało 14% dziewczynek oraz 15,8% chłopców, zaś w szkołach ponadgimnazjalnych użycie dopalaczy przynajmniej raz w życiu deklarowało 11,7% dziewczyn oraz 20,5% chłopców.

Zapytano również badanych, czy gdyby mieli okazję spróbować dopalaczy, zdecydowałiby się na to. Twierdząco odpowiedziało 6% ankietowanych uczniów szkoły podstawowej, 10,9% ankietowanych gimnazjalistów oraz 7,3 % ankietowanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Na pytanie o przebywanie pod wpływem substancji psychoaktywnych (alkoholu, dopalaczy, narkotyków) na terenie szkoły twierdząco odpowiedziało 2,7% ankietowanych uczniów szkół podstawowych, 19,7% ankietowanych gimnazjalistów oraz 24,8% ankietowanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Ponadto spośród osób biorących udział w badaniu 1,5% uczniów szkół podstawowych, 11,2% gimnazjalistów oraz 6,8% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało, że miało jakieś konflikty z prawem, będąc pod wpływem substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze).

Stosunkowo niewielki odsetek badanych uczniów ze wszystkich grup wiekowych ocenia szkodliwość narkotyków oraz dopalaczy jako małą lub deklaruje, że wcale nie są one szkodliwe dla zdrowia osób, używających tych substancji.

Ponadto 61,5% ankietowanych uczniów szkół podstawowych, 62,7% ankietowanych gimnazjalistów oraz 53,7% ankietowanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklaruje, że wiedzą, jak powinni postąpić wobec osoby uzależnionej od substancji psychoaktywnych oraz gdzie mogą szukać wsparcia.

Młodzi mieszkańcy Pabianic zostali również zapytani o ocenę szkodliwości dostępnych na rynku napojów energetycznych. Spośród respondentów 48,7% uczniów szkół podstawowych, 59,3% gimnazjalistów oraz 67,1% uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklaruje, że napoje energetyczne spożywane w uzasadnionych wypadkach (np. intensywny wysiłek fizyczny) poprawiają funkcjonowanie człowieka. 40,2% ankietowanych uczniów szkół podstawowych, 22,3% ankietowanych gimnazjalistów oraz 19,9% ankietowanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych uważa, że napoje energetyczne wywierają szkodliwy wpływ na zdrowie, zaś 11,1% ankietowanych uczniów szkół podstawowych, 18,4% ankietowanych gimnazjalistów oraz 13% ankietowanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych jest przekonanych, że napoje energetyczne nie stanowią żadnego zagrożenia dla zdrowia człowieka.

„Diagnoza Zagrożeń Społecznych Pabianice 2012” / Studio Diagnostyki i Profilaktyki – Kraków

Zasoby instytucjonalne na terenie gminy miejskiej Pabianice świadczące usługi pomocowe w obrębie problemów narkotykowych oraz pozyskane dane

Poniżej przedstawiono zarys sytuacji narkotykowej na terenie gminy miejskiej Pabianice został opracowany w oparciu o dane przekazane przez instytucje współpracujące w ramach monitoringu problemów narkotykowych.

Poradnia Leczenia Uzależnień Pabianickiego Centrum Medycznego

Liczba osób uzależnionych od narkotyków, którym udzielono pomocy w 2011 roku: 24 osoby, w tym 19 mężczyzn i 5 kobiet.

Straż Miejska w Pabianicach

Straż Miejska prowadzi działania profilaktyczno - prewencyjne realizowane przez patrol szkolny w ścisłej współpracy z dyrektorami i pedagogami szkół, organami państwowymi i organizacjami społecznymi na terenie gminy miejskiej Pabianice. Prowadzone w szkołach zajęcia edukacyjne mają na celu m.in. uświadomienie funkcjonowania zasad współżycia społecznego. W 2011 roku na wniosek dyrektorów szkół i pedagogów szkolnych dokonano przeszukań w 7 szkołach, podczas których sprawdzono 48 pomieszczeń. Należy jednak podkreślić, że w żadnej ze szkół nie znaleziono narkotyków, jak i też innych środków odurzających. Patrol szkolny współpracuje również z Wydziałem ds. Nieletnich i Wydziałem Kryminalnym Komendy Powiatowej Policji w Pabianicach w celu wymiany informacji dotyczących patologicznych zachowań dzieci i młodzieży z terenu gminy miejskiej Pabianice. Patrol szkolny realizuje także służbę patrolową na terenie miasta w godzinach popołudniowych i nocnych. Przedstawiciele Straży Miejskiej przeprowadzili dla 1.716 uczniów 52 spotkania dotyczące odpowiedzialności prawnej w związku z narkotykami.

Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach

Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej

W skład Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej wchodzi Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii HIV i AIDS, którego oferta skierowana jest do osób eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi, uzależnionych od nich, ich bliskich jak również do osób,

które chcą zasięgnąć specjalistycznych informacji na temat narkomanii, HIV i AIDS. Pracownicy Punktu Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Narkomanii Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS) w 2011 r. udzielili 368 konsultacji o charakterze edukacyjno – informacyjnym w tym 162 wobec osób nieletnich, 121 wobec osób pełnoletnich oraz 81 dla rodzin. Udzielono również 125 indywidualnych konsultacji motywujących do podjęcia leczenia oraz podtrzymania trzeźwości dla 31 osób.

Należy zaznaczyć, że z systematycznego wsparcia korzystały 2 osoby pełnoletnie z podwójną diagnozą podlegające aktualnemu leczeniu psychiatrycznemu, po odbytym leczeniu uzależnienia od narkotyków oraz 4 osoby pełnoletnie po ukończonej terapii.

Wsparcia edukacyjno – psychologicznego systematycznie udzielano również 3 rodzinom osób odbywających terapię.

Wydział Pomocy Środowiskowej

Zadaniem Wydziału Pomocy Środowiskowej jest pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu między innymi poprzez wsparcie finansowe.

Pracownicy wydziału w 2011 roku udzielili wsparcia socjalnego 6 osobom z problemem narkotykowym.

Klub Integracji Społecznej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach

Jednym z głównych zadań klubu jest reintegracja społeczna realizowana poprzez poprawę funkcjonowania psychospołecznego osób po odbytym leczeniu.

Z programów Klubu Integracji Społecznej w 2011 roku skorzystała 1 osoba po odbytym leczeniu uzależnienia od narkotyków oraz 2 osoby z problemem narkotykowym przebywające w Stowarzyszeniu Abstynentów „Granica”.

Przeprowadzone badania wskazują jednoznacznie, że problemy narkotykowe na terenie Pabianic istnieją. Liczba badanych dorosłych mieszkańców, która próbowała już narkotyków, jest ponad dwukrotnie wyższa od wyników analiz ogólnopolskich (mimo, że zdecydowana większość ankietowanych nie zażywa narkotyków).

Wyjątkowo niepokojącym wydaje się fakt, że 224 uczniów spośród badanych we wszystkich grupach wiekowych (18,1% wszystkich badanych uczniów) miało kontakt z narkotykami, (zakładając, że te odpowiedzi były szczere).

Duża część badanych dzieci i młodzieży uważa, że dostęp do substancji psychoaktywnych na terenie miasta jest względnie łatwy.

W związku z powyższym zasadnym jest prowadzenie działań mających na celu ograniczenie używania substancji psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych na terenie gminy miejskiej Pabianice.

III. CELE PROGRAMU

Cele programu wynikają z ustawy i specyficznych uwarunkowań lokalnych.

CEL GŁÓWNY: Ograniczenie zażywania substancji psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych na terenie gminy miejskiej Pabianice.

CELE SZCZEGÓŁOWE I DZIAŁANIA GMINY W ZWIĄZKU Z ICH REALIZACJĄ:

PROFILAKTYKA UNIWERSALNA

1. Wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

Zadania:

1.1. Działania mające na celu promowanie mody na zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży.

Wskaźnik: Liczba i rodzaj podjętych działań.

Źródło pozyskania wskaźnika: Wydział Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Pabianicach, Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach.

2. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa w zakresie używania środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku.

Zadania:

2.1. Prowadzenie edukacji publicznej mającej na celu informowanie o społecznych i zdrowotnych problemach związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych.

Wskaźnik: Liczba kampanii, szkoleń, zajęć profilaktycznych oraz artykułów w lokalnej prasie.

Źródło pozyskania wskaźnika: Wydział Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Pabianicach, Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS).

2.2. Opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno - edukacyjnych z zakresu problemów narkotykowych.

Wskaźnik: Liczba i nakład materiałów informacyjno - edukacyjnych.

Źródło pozyskania wskaźnika: Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS).

2.3. Organizacja szkoleń z zakresu profilaktyki narkomanii dla nauczycieli i pedagogów szkół miejskich.

Wskaźnik: Liczba zrealizowanych szkoleń.

Źródło pozyskania wskaźnika: Wydział Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Pabianicach.

3. Ograniczenie dostępności do narkotyków we współpracy ze Strażą Miejską i Komendą Powiatową Policji.

Zadania:

3.1. Działania mające na celu poszerzenie wiedzy wśród dzieci, młodzieży oraz rodziców pod kątem odpowiedzialności prawnej w związku z narkotykami.

Wskaźnik: Liczba przeprowadzonych spotkań.

Źródło pozyskania wskaźnika: Straż Miejska.

3.2. Podejmowanie działań prewencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności do narkotyków.

Wskaźnik: Liczba i rodzaj podjętych działań.

Źródło pozyskania wskaźnika: Straż Miejska.

4. Udrożnienie systemu pomocy dla osób z problemem narkotykowym i ich rodzin.

Zadania:

4.1. Systematyczne spotkania przedstawicieli placówek zajmujących się pracą z dziećmi, młodzieżą, problemami narkotykowymi w celu aktualizacji ofert oraz planowania i realizacji projektów profilaktycznych na terenie gminy miejskiej Pabianice.

Wskaźnik: Liczba spotkań.

Źródło pozyskania wskaźnika: Wydział Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Pabianicach, Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS).

PROFILAKTYKA SELEKTYWNA

5. Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej oraz redukcja problemów wynikających z eksperymentowania ze środkami psychoaktywnymi.

Zadania:

5.1. Bezpłatna pomoc edukacyjno – informacyjna oraz wsparcie w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii, HIV i AIDS.

Wskaźnik: Liczba udzielonych konsultacji.

Źródło pozyskania wskaźnika: Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS).

5.2. Realizacja wsparcia socjalnego dla rodzin dotkniętych problemem narkotykowym.

Wskaźnik: Liczba rodzin korzystających ze wsparcia.

Źródło pozyskania wskaźnika: Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach.

5.3. Bezpłatny dostęp do testów na narkotyki dla najuboższych mieszkańców Pabianic.

Wskaźnik: Liczba osób, które skorzystały z pomocy.

Źródło pozyskania wskaźnika: Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach.

5.4. Realizacja programu wczesnej interwencji dla osób zażywających substancje psychoaktywne w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii HIV i AIDS („FreD Goes Net”).

Wskaźnik: Liczba młodzieży objętej programem.

Źródło pozyskania wskaźnika: Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS).

5.5. Współpraca z właścicielami pubów w zakresie profilaktyki i redukcji szkód związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych.

Wskaźnik: Liczba pubów objętych współpracą oraz podjętych działań.

Źródło pozyskania wskaźnika: Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS).

5.6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie profilaktyki i redukcji szkód związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych.

Wskaźnik: Liczba organizacji objętych współpracą oraz podjętych działań.

Źródło pozyskania wskaźnika: Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS).

5.7. Monitorowanie wdrożonej procedury szkolnej w zakresie działań interwencyjnych wobec osób używających narkotyków.

Wskaźnik: Opracowane procedury.

Źródło pozyskania wskaźnika: Wydział Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Pabianicach.

PROFILAKTYKA WSKAZUJĄCA

6. Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia leczenia.

Zadanie:

6.1. Indywidualne konsultacje motywujące do podjęcia leczenia oraz podtrzymania trzeźwości w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii, HIV i AIDS.

Wskaźnik: Liczba osób konsultowanych pod kątem motywowania do leczenia oraz podtrzymania trzeźwości.

Źródło pozyskania wskaźnika: Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS).

6.2 Konsultacje wspierające dla osób współuzależnionych, interwencja kryzysowa.

Wskaźnik: Liczba osób, które skorzystały z konsultacji.

Źródło pozyskania wskaźnika: Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS).

7. Redukowanie problemów społecznych i zdrowotnych związanych z używaniem środków psychoaktywnych.

Zadania:

7.1. Reintegracja społeczna osób uzależnionych.

Wskaźnik: Liczba osób uzależnionych biorących udział w programach Klubu Integracji Społecznej.

Źródło pozyskania wskaźnika: Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS).

7.2. Objęcie wsparciem socjalnym, informacyjno – edukacyjnym, psychologicznym osób po odbytym leczeniu i ich rodzin.

Wskaźnik: Liczba osób, którym zostało udzielone wsparcie.

Źródło pozyskania wskaźnika: Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach.

7.3 Stworzenie oferty terapeutycznej dla osób ze zdiagnozowanym uzależnieniem od narkotyków (w trybie grupowym i indywidualnym).

Wskaźnik: Liczba osób objętych działaniami terapeutycznymi.

Źródło pozyskania wskaźnika: Pabianickie Centrum Psychiatryczne.

8. Monitorowanie stanu problemów narkotykowych na terenie gminy miejskiej Pabianice.

8.1. Coroczny gminny raport z zakresu monitorowania problemu narkotyków i narkomanii na terenie gminy Pabianice.

Wskaźnik: Raport.

Źródło pozyskania wskaźnika: Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS).

IV. MONITORING I EWALUACJA

Realizacja programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi, jak również końcowej ewaluacji. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ich skuteczność oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Zebrane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu w przyszłości. Procedury monitoringu zostaną ustalone przez koordynatora programu w porozumieniu z wykonawcami zadań, stosownie do ich specyfikacji.

Podstawą do ewaluacji programu będzie sprawozdanie sporządzane na koniec roku budżetowego 2013.

Do współpracy w realizacji programu zostaną zaproszeni:

- Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach,
- Sąd Rejonowy w Pabianicach i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Pabianickie Centrum Psychiatryczne,
- lokalne media, organizacje pozarządowe, kluby.

**V. HARMONOGRAM PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY MIEJSKIEJ PABIANICE
NA ROK 2013**

PROFILAKTYKA UNIWERSALNA						
	ZADANIA	PROPONOWANE DZIAŁANIA W OBRĘBIE NIEKTÓRYCH ZADAŃ	TERMIN REALIZACJI	ADRESACI	REALIZATORZY	KOMÓRKA NADZORUJĄCA
1. Wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży						
1.1	Działania mające na celu promowanie mody na zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży	Zajęcia w ramach realizacji programu profilaktycznego UNPLUGGED Zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnienia od narkotyków	2013 I i II kwartał 2013	Uczniowie klas I i II szkół gimnazjalnych Uczniowie klas III szkół gimnazjalnych	Szkoły gimnazjalne Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych
2. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa w zakresie używania środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku						
2.1	Prowadzenie edukacji publicznej mającej na celu informowanie o społecznych i zdrowotnych problemach związanych z używaniem substancji psychoaktywnych	Zajęcia dla rodziców w ramach realizacji programu profilaktycznego UNPLUGGED Spotkania z rodzicami w szkołach mające na celu poszerzenie wiedzy na temat substancji psychoaktywnych oraz związanych z ich używaniem problemów Wyposażenie szkół	2013 2013 (adekwatnie do potrzeb) 2013	Rodzice uczniów I i II klas szkół gimnazjalnych Rodzice uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych Rodzice uczniów szkół	Szkoły gimnazjalne Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej Ośrodek Profilaktyki	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych Wydział Spraw

		<p>gimnazjalnych w poradniki dla rodziców "Młodzież a narkotyki i dopalacze"</p> <p>Dyżury koordynatora MPPN / konsultanta Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii HIV i AIDS w szkołach gimnazjalnych</p> <p>Udział w ogólnopolskich i wojewódzkich kampaniach profilaktycznych / realizacja kampanii miejskich</p> <p>Spotkanie monitorujące dla realizatorów programu profilaktycznego „Unplugged”</p> <p>Współpraca z lokalnymi mediami w zakresie upowszechniania wiedzy z zakresu problemów narkotykowych</p>	<p>2013 / raz w miesiącu w każdym z pabianickich gimnazjów</p> <p>2013</p> <p>I kwartał 2013</p> <p>2013</p>	<p>gimnazjalnych</p> <p>Uczniowie, rodzice, i nauczyciele szkół gimnazjalnych</p> <p>Mieszkańcy Pabianic</p> <p>Nauczyciele i pedagodzy pabianickich szkół gimnazjalnych</p> <p>Mieszkańcy Pabianic</p>	<p>i Integracji Społecznej</p> <p>Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej</p> <p>Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej</p> <p>Trener Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii</p> <p>Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej</p>	<p>Społecznych i Gospodarczych</p> <p>Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych</p> <p>Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych</p> <p>Wydział Edukacji, Kultury i Sportu</p> <p>Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych</p>
2.2	Opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno - edukacyjnych z zakresu problemów narkotykowych	Opracowanie i dystrybucja ulotek, informatorów	2013 (adekwatnie do potrzeb)	Mieszkańcy Pabianic	Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej	Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych
2.3	Organizacja szkoleń z zakresu profilaktyki narkomanii dla nauczycieli i pedagogów szkół miejskich		2013 (adekwatnie do potrzeb)	Nauczyciele i pedagodzy pabianickich szkół podstawowych i gimnazjalnych	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu	Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych

3. Ograniczenie dostępności do narkotyków we współpracy ze Strażą Miejską i Komendą Powiatową Policji						
3.1	Działania mające na celu poszerzenie wiedzy wśród dzieci, młodzieży oraz rodziców pod kątem odpowiedzialności prawnej w związku z narkotykami	Spotkania w szkołach z dziećmi i młodzieżą dotyczące odpowiedzialności prawnej w związku z zażywaniem substancji psychoaktywnych Spotkania edukacyjne z rodzicami dotyczące aspektów prawnych	I i II kwartał 2013 I i II kwartał 2013	Uczniowie klas VI szkół podstawowych oraz klas III szkół gimnazjalnych Rodzice uczniów VI klas szkół podstawowych oraz III klas szkół gimnazjalnych	Szkoły podstawowe i gimnazjalne, Straż Miejska Szkoły podstawowe i gimnazjalne, Straż Miejska	Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych
3.2	Podejmowanie działań prewencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności do narkotyków	Kontrole prewencyjne Systematyczna aktualizacja mapy miejsc zagrożonych łamaniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, podejmowanie adekwatnych działań prewencyjnych oraz sygnalizowanie odpowiednim służbom koniecznych do przeprowadzenia zadań inwestycyjnych	2013 (adekwatnie do potrzeb) 2013	Mieszkańcy Pabianic Mieszkańcy Pabianic	Straż Miejska Straż Miejska oraz zaproszona do współpracy Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych

4. Udrożnienie systemu pomocy dla osób z problemem narkotykowym i ich rodzin						
4.1	Systematyczne spotkania przedstawicieli placówek zajmujących się pracą z dziećmi, młodzieżą, problemami narkotykowymi w celu aktualizacji ofert oraz planowania i realizacji projektów profilaktycznych na terenie gminy miejskiej Pabianic		2013 (jedno spotkanie w kwartale)	Pedagodzy, psycholodzy, nauczyciele, profilaktycy	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu, Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej	Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych
PROFILAKTYKA SELEKTYWNA						
	ZADANIA	TERMIN REALIZACJI	ADRESACI	REALIZATORZY	KOMÓRKA NADZORUJĄCA	
5. Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej oraz redukcja problemów wynikających z eksperymentowania ze środkami psychoaktywnymi						
5.1	Bezpłatna pomoc edukacyjno – - informacyjna oraz wsparcie w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii, HIV i AIDS	2013 (adekwatnie do potrzeb)	Mieszkańcy Pabianic eksperymentujący lub używający w sposób szkodliwy substancji psychoaktywnych oraz ich bliscy	Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej	Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych	
5.2	Realizacja wsparcia socjalnego dla rodzin dotkniętych problemem narkotykowym	2013 (adekwatnie do potrzeb)	Rodziny, w których występuje problem narkotykowy	Miejskie Centrum Pomocy Społecznej	Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych	
5.3	Bezpłatny dostęp do testów na narkotyki dla najuboższych mieszkańców Pabianic	2013 (adekwatnie do potrzeb)	Podopieczni Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej, w których rodzinach występuje podejrzenie zaistnienia problemu narkotykowego	Miejskie Centrum Pomocy Społecznej	Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych	

5.4	Realizacja programu wczesnej interwencji dla osób zażywających substancje psychoaktywne w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii HIV i AIDS („FreD Goes Net”)	2013 (adekwatnie do potrzeb)	Młodzi ludzie z terenu Pabianic eksperymentujący z substancjami psychoaktywnymi (narkotyki, dopalacze, alkohol) bądź używający ich w sposób szkodliwy	Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej	Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych
5.5	Współpraca z właścicielami pubów w zakresie profilaktyki i redukcji szkód związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych	2013 (adekwatnie do potrzeb)	Młodzież i dorośli z terenu Pabianic zażywający substancje psychoaktywne	Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej	Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych
5.6	Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie profilaktyki i redukcji szkód związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych	2013 (adekwatnie do potrzeb)	Młodzież i dorośli z terenu Pabianic zażywający substancje psychoaktywne	Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej	Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych
5.7	Monitorowanie wdrożonej procedury szkolnej w zakresie działań interwencyjnych wobec osób używających narkotyków	2013	Młodzież szkolna używająca narkotyków	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu	Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej

PROFILAKTYKA WSKAZUJĄCA

	ZADANIA	TERMIN REALIZACJI	ADRESACI	REALIZATORZY	KOMÓRKA NADZORUJĄCA	
6. Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia leczenia						
6.1	Indywidualne konsultacje motywujące do podjęcia leczenia oraz podtrzymania trzeźwości w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii, HIV i AIDS	2013 (adekwatnie do potrzeb)	Osoby uzależnione od narkotyków nieleczące się oraz osoby po odbytej terapii	Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej	Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych	
6.2	Konsultacje wspierające dla osób współuzależnionych, interwencja kryzysowa	2013 (adekwatnie do potrzeb)	Osoby współuzależnione	Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej	Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych	
7. Redukowanie problemów społecznych i zdrowotnych związanych z używaniem środków psychoaktywnych						
7.1	Reintegracja społeczna osób uzależnionych	2013 (adekwatnie do potrzeb)	Osoby uzależnione od narkotyków utrzymujące abstynencję	Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej (Klub Integracji Społecznej)	Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych	
7.2	Objęcie wsparciem socjalnym, informacyjno – edukacyjnym, psychologicznym osób po odbytych leczeniu i ich rodzin	2013	Osoby z problemem narkotykowym oraz ich bliscy	Miejskie Centrum Pomocy Społecznej	Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych	
7.3	Stworzenie oferty terapeutycznej dla osób ze zdiagnozowanym uzależnieniem od narkotyków (w trybie grupowym i indywidualnym)	2013	Osoby uzależnione od narkotyków bądź dopalaczy	Pabianickie Centrum Psychiatryczne	Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych	Przewidywane koszty 34 000 zł rocznie

8. Monitorowanie stanu problemów narkotykowych na terenie gminy miejskiej Pabianic					
8.1	Coroczny gminny raport z zakresu monitorowania problemu narkotyków i narkomanii na terenie gminy Pabianice	2013	Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Urząd Miejski w Pabianicach	Koordinator Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy miejskiej Pabianice na rok 2013	Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych

Liczba oddziałów w poszczególnych szkołach:

Nazwa placówki	Liczba oddziałów							Łącznie
	klasy I	klasy II	klasy III	klasy IV	klasy V	klasy VI	szpital	
Szkoły podstawowe								
Nr 1	2	2	2	2	2	2		12
Nr 3	5	5	4	5	4	4		27
Nr 5	2	3	2	2	2	2		13
Nr 8	2	2	2	2	2	2		12
Nr 9	2	2	2	2	2	2		12
Nr 13	2	3	2	2	2	3		14
Nr 14	3	3	3	3	3	3	1	19
Nr 17	2	3	3	3	2	3		16
Razem	20	23	20	21	19	21	1	125
Gimnazja								
Nr 1	5	4	5					14
Nr 2	3	3	4					10
Nr 3	9	9	9					27
Razem	17	16	18					51
Łącznie szkoły	37	39	38					176

Liczba uczniów w poszczególnych oddziałach:

Nazwa placówki	Liczba uczniów w oddziałach							Łącznie
	klasy I	klasy II	klasy III	klasy IV	klasy V	klasy VI	szpital	
Szkoły podstawowe								
Nr 1	49	48	41	45	39	44		266
Nr 3	130	146	118	124	104	122		744
Nr 5	50	67	50	46	48	45		306
Nr 8	36	47	29	31	31	38		212
Nr 9	50	50	42	43	47	49		281
Nr 13	62	73	49	54	58	75		371
Nr 14	75	75	72	68	79	79	4	452
Nr 17	56	78	66	74	60	77		411
Razem	508	584	467	485	466	529	4	3043
Gimnazja								
Nr 1	142	118	156					416
Nr 2	90	84	107					281
Nr 3	239	235	218					692
Razem	471	437	481					1389
Łącznie szkoły	979	1021	948					4432